

SINTEZA
la proiectul de lege privind prevenirea geoblocării nejustificate
(număr unic 810/MDED/2024)

Participantul la avizare, consultare publică, expertizare	Nr. crt.	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
Avizare și consultare publică			
MF Aviz nr.07/5- 03/464/1540 din 09.10.2024	1	La indicația Cancelariei de Stat nr.18-69-10393 din 17.09.2024, Ministerul Finanțelor a examinat proiectul de lege privind prevenirea geoblocării nejustificate (număr unic 810/MDED/2024), autor – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării și, în limita atribuțiilor funcționale, comunică următoarele. La proiectul de lege. La articolul 2, cuvintele „prezentului regulament” urmează a se substitui cu cuvintele „prezentei Legi”.	Se accepta Norma ajustată
	2	La articolul 5 atragem atenție asupra necesității de reformulare a noțiunii de „tranzacție de plată” și „mijloace de plată” prin prisma noțiunilor utilizate în Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică, care operează cu noțiunea de „operațiune de plată” și „instrument de plată”.	Se accepta Normă ajustată
	3	La Tabelul de concordanță. Cu referire la art. 5 alin. (3) din <i>Regulamentul (UE) 2018/302</i> , opinăm asupra faptului că prevederea menționată este compatibilă cu legislația națională întrucât art.50 alin. (4) din <i>Legea nr.114/2012</i> prevede interdicția pentru beneficiarul de plată de a solicita de la plătitor comision pentru utilizarea unui instrument de plată sau serviciu de plată, astfel cum prevede art. 62 alin. (5) din <i>Directiva UE nr. 2015/2366 a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2015 privind serviciile de plată în cadrul pieței interne, de modificare a Directivelor 2002/65/CE, 2009/110/CE și 2013/36/UE și a Regulamentului (UE) nr. 1093/2010, și de abrogare a Directivei 2007/64/CE</i> . Respectiv, la pagina 10 din Tabelul de concordanță în coloana 3 urmează a fi indicat	Se acceptă Tabel completat

	„compatibil”, iar în coloana 2 va fi redat conținutul articolului 50 alin.(4) din Legea nr.114/2012.	
4	La Nota de fundamentare. La compartimentul 4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative se atestă propunerea de majorare a efectivului-limită al Inspectoratului de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor (ISSPNPC) cu 2 unități de specialist principal ce presupune cheltuieli bugetare suplimentare în sumă de 325,5 mii lei anual. De menționat că, numărul unităților vacante în cadrul ISSPNPC, la situația din 31.08.2024, reieșind din efectivul-limită de 63 unități, constituie 24 unități de personal, iar rata de încadrare pe instituție fiind în mediu de 62 la sută din efectivul prevăzut. Totodată, informăm că unul din angajamentele Guvernului este promovarea unei politici echilibrate privind ocuparea forței de muncă și remunerarea muncii. În acest context, se propune efectuarea unei analize funcționale complexe a activității instituției, luând în considerare și numărul funcțiilor vacante, cu identificarea soluțiilor de acoperire a necesarului de personal din contul acestora, cu posibilitatea anulării la solicitare a moratoriului pe alte funcții stabilite vacante și menținerea aceluiași efectiv-limită în număr de 63 unități de personal, cu încadrarea în limita alocațiilor aprobate instituției.	Nu se acceptă În temeiul art. 6 din proiectul de lege, s-a propus desemnarea ISSPNPC ca autoritate competentă pentru a oferi consumatorilor asistență practică în caz de litigii cu comercianții care decurg din punerea în aplicare a prezentei legi. Având în vedere că sarcinile și atribuțiile care urmează a fi îndeplinite trebuie să corespundă exigențelor profesionale față de angajați și ținând cont de contextul și realitățile în care activează, este justificată adaptarea capacităților și structurii ISSPNPC prin modificarea numărului de personal al autorității cu cel puțin 2 unități în cadrul Direcției juridice și prin alocarea resurselor din bugetul de stat pentru salarizarea acestora. Totodată, conform poziției oficiale ale ISSPNPC (scrisoare nr. 27/10-3673 din 25.10.2024) acordarea de noi atribuții distincte fără acordarea unităților de personal necesare ar presupune realizarea defectuoasă sau nerealizarea acestora. În condițiile date, cu referire la soluția ce ține de posibilitatea anulării la solicitare a moratoriului pe alte funcții stabilite vacante și menținerea aceluiași efectiv-limită în număr de 63 unități de

			personal (dintre care pentru 24 funcții sunt aplicate moratoriul), ISSPNPC comunică dezacordul său în acest sens, or, după o analiză detaliată a contextului actual cât și o analiză funcțională a activității instituției (luând în considerare numărul funcțiilor vacante și identificarea soluțiilor pentru acoperirea necesarului de personal), vă informăm că, deocamdată, nu putem avansa cu această propunere, iar principalele motive care stau la baza acestei decizii sunt următoarele. ISSPNPC este supusă unui efectiv-limită de 39 de unități de personal efectiv, fiindu-i stabilit moratoriu pentru angajări, iar această limită a fost implementată pentru a asigura o gestionare eficientă a resurselor financiare însă nu și a celor umane. Or, cu menținerea acestui efectiv stabilitatea organizațională a ISSPNPC poate eșua prin adăugirea unor atribuții complementare la aceleași funcții. Este esențial să menținem un climat de muncă stabil și motivant, iar modificările structurale ar putea afecta negativ moralul angajaților. Subsidiar, constatăm cu regret că, situația este alarmantă referitor la specialiștii formați profesional pe domenii specifice: juridică, metrologie,
--	--	--	---

			inginerie, etc. Or, diferența dintre nivelul de salarizare pentru un specialist din sectorul real comparativ celui din sectorul public pe domeniile menționate mai sus, este mare. Altfel spus, motivarea financiară slabă, este factorul care condiționează/determină nivelul redus de ocupare al funcțiilor publice din cadrul Inspectoratului.
BNM Aviz nr.31-002/110/4914 din 09.10.2024	5	Cu referire la proiectul de lege privind prevenirea geoblocării nejustificate (număr unic 810/MDED/2024), remis spre avizare prin scrisoarea Cancelariei de Stat nr. 18-69-10393 din 17.09.2024, Banca Națională a Moldovei comunică următoarele. La art. 5 alin. (1) din proiectul de lege și luând în considerare terminologia utilizată în Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică, recomandăm expunerea dispoziției legale menționate în următoarea redacție: „(1) Comerciantul nu aplică condiții diferite pentru o operațiune de plată în cadrul tranzacției, efectuate cu utilizarea instrumentelor de plată acceptate de acesta sau cele pe care trebuie să le accepte prin lege, din motive legate de cetățenia sau naționalitatea, sau de domiciliu/reședință ori sediul clientului cu excepția cazurilor în care există o obligație sau un drept prevăzut de legislație.”	Se acceptă Normă ajustată
	6	În aceeași ordine de idei, la art. 5 alin. (2) din proiectul de act normativ, propunem substituirea sintagmei „tranzacție de plată” cu sintagma „tranzacție”, așa cum prevede Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică.	Se acceptă Normă ajustată
	7	La art. 2 din proiectul de lege, observăm dublarea prevederilor alineatului 6, astfel propunem redactarea proiectului prin eliminarea alineatului dublat. Totodată, în vederea respectării normelor de tehnică legislativă, propunem revizuirea referințelor la actele normative prevăzute în prezentul proiect de lege, conform prevederilor	Se acceptă Normă ajustată

		art. 55 alin. (5) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative	
Consiliul pentru egalitate Aviz nr.04/1767 din 24.09.2024	8	În contextul remiterii spre avizare a proiectului de lege privind prevenirea geoblocării nejustificate (număr unic 810/MDED/2024), Consiliul pentru egalitate a luat act de faptul că propunerile din Avizul nr. 04/1495 din 14.08.2024 au fost acceptate de autorii proiectului și comunică lipsa de propuneri sau obiecții.	S-a luat act
Avizare și consultare publică repetată			
Aviz MF 07/5-09/569 din 18.11.2024	9	Urmare a examinării repetate a proiectului de lege constatăm că obiecțiile/comentariile nu au fost luate în calcul în partea ce vizează majorarea efectivului-limită al Inspectoratului de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor cu 2 unități de specialist principal, ce presupune cheltuieli bugetare suplimentare în sumă de 325,5 mii lei anual. În acest sens, se reiterează poziția expusă la prima avizare (aviz nr. 07/5-03/464/1540 din 09.10.2024)	Se acceptă Nota de Fundamentare ajustată.
Consiliul pentru Egalitate Aviz nr.04/2262 din 04.12.2024	10	În contextul remiterii spre expertizare a proiectului de lege privind prevenirea geoblocării nejustificate (număr unic 810/MDED/2024), Consiliul pentru egalitate comunică lipsa de propuneri sau obiecții.	
Expertizare			
MJ Aviz nr.04/2-10034	11	Urmare examinării proiectului de lege privind prevenirea geoblocării nejustificate (număr unic 810/MDED/2024), relevăm următoarele. Potrivit notei de fundamentare, proiectul de lege transpune parțial Regulamentul (UE) 2018/302 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 februarie 2018 privind prevenirea geoblocării nejustificate și a altor forme de discriminare bazate pe cetățenia sau naționalitatea, domiciliul sau sediul clienților pe piața internă și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 2006/2004 și (UE) 2017/2394, precum și a Directivei 2009/22/CE (în continuare - Regulamentul (UE) 2018/302), în scopul contribuției la buna funcționare a pieței prin prevenirea discriminării bazate, în mod direct sau indirect, pe cetățenia sau naționalitatea, domiciliul ori sediul clienților.	S-a luat act

	În context, raționamentele expuse de inițiator în notă reflectă motivul elaborării actului normativ.	
12	Totodată, aferent rigorilor de tehnică legislativă, menționăm următoarele. În pofida prevederilor <i>Regulamentului (UE) 2018/302</i> , în scopul ajustării reglementărilor proiectului la terminologia utilizată conform legislației naționale, precum și conținutului art. 1 din proiect, în denumirea art. 1 cuvântul „Obiectiv” se propune a fi substituit cu cuvintele „Scopul, obiectul de reglementare”.	Se accepta Normă ajustată
13	În altă ordine de idei, în același articol, la alin. (1) referința la <i>Legea privind libertatea de stabilire a prestatorilor de servicii și libertatea de a furniza servicii</i> va putea fi efectuată doar după adoptarea și intrarea în vigoare a acesteia.	S-a luat act
14	Alin. (2)-(4) se recomandă a fi comasate, având același obiect de reglementare	Se acceptă Normă ajustată
15	Alin. (6) și (7) necesită a fi explicate și argumentate suplimentar de către autor, întrucât nu sunt atestate reglementările actelor UE, pretinse a fi transpuse prin alineatele enunțate.	S-a luat act Dat fiind că normele juridice, deși clare în esență pentru businessul din domeniu, sunt o noutate, s-a identificat riscul ca prevederile Regulamentului (a legii) să fie interpretate ca o obligațiune de a încheia tranzacția în orice condiții. Regulamentul neavând prevederi exprese în acest sens, face o precizare corespunzătoare în Preambul. Punctul (18) din Preambulul la Regulament stabilește că „[...]Totuși, această interzicere a discriminării în ceea ce privește accesul la interfețele online nu ar trebui interpretată în sensul că îi impune comerciantului o obligație de a realiza tranzacții cu clienții”. A se vedea suplimentar pct. (26) și (27). Astfel, urmare discuțiilor cu colegii din cadrul

		Proiectului FTI și businessul din domeniu s-a convenit la necesitatea creării unor anumite norme clare privind posibilitatea evitării de interpretări eronate. Prevederile art.1 alin. 8 din proiectul de lege presupun că asigurarea accesului la interfețele online nu impune comerciantului o obligație de a realiza tranzacții cu clienții, fiind totodată necesară o detaliere în acest sens prin introducerea unor condiții justificative or, norma citată s-a considerat a fi una prea generală. Norma citată urmează a fi coroborată cu prevederile de la alineatele (6) și (7) acestea stabilind neexhaustiv situații care permit derogări de la regula generală, cu excepția cazurilor unor interdicții exprese de la derogare, stabilite de lege.
16	La art. 3 „Accesul la interfețele online”, în alin. (2) sugerăm revizuirea cuvântului „reședința”, având în vedere că conținutul art. 3 al Regulamentului (UE) 2018/302, nu include și locuința temporară a persoanei. Adițional, remarcăm că, potrivit art. 38 alin. (1) și (3) din <i>Codul civil</i>, domiciliul persoanei fizice este locul unde aceasta își are reședința obișnuită, iar locul unde persoana fizică își are locuința temporară sau secundară reprezintă reședința temporară (observație valabilă pentru toate cazurile similare din proiect)	Se acceptă Norme ajustate
17	La art. 4 „Accesul la bunuri și servicii”, alin. (3) se va conforma prevederilor alin. (3) al art. 4 din <i>Regulamentul (UE) 2018/302</i>, prin substituirea cuvintelor „nu exonerează comerciantul de obligația” cu cuvintele „nu atrage după sine obligația comerciantului”. În același articol, la alin. (4) cuvintele „de legislațiile” se va substitui	Se acceptă Norme ajustate

		cu cuvintele „prin legislație”, în vederea redactării normei.	
	18	Cu referire la transpunerea art. 5 „Nerespectarea din motive legate de plată”, semnalăm că autorul proiectului nu a preluat de la art. 1 al <i>Regulamentului (UE) 2018/302</i> unele noțiuni tangențiale acestui articol, precum sunt „operațiune de plată” și „instrument de plată”. Astfel, se va revedea acest aspect.	Se acceptă Norme ajustate
	19	La art. 7 „Dispoziții finale și tranzitorii”, în alin. (1) textul „în termen de 24 luni din” se va substitui cu textul „la expirarea a 24 luni de la”, pentru indicarea exactă a momentului intrării în vigoare a legii. În alin. (2) textul „cu excepția articolului 6” se va exclude. Or, după încetarea acțiunii legii respective, această dispoziție de la alin. (2) se consideră a fi irelevantă, ținând cont că autoritățile menționate la art. 6 se desemnează în calitate de autorități competente pentru asigurarea și respectarea acestei legi, adică atât timp cât este în vigoare.	Se acceptă parțial Cu referire la excepția din alin.2 consemnam că deoarece prezenta lege transpune Regulamentul UE 2018/302, iar Regulamentele UE sunt acte legislative cu forță juridică obligatorie care trebuie puse în aplicare în toate elementele sale, în toate țările din UE, menținerea excepției din alin.2 v-a asigura funcționalitatea instituțională continuă și după aderare.
CNA Raport de expertiză Nr.EL024/10109	20	Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.	S-a luat act
	21	I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului. Autor al proiectului de act normativ este Guvernul RM, iar autor nemijlocit este Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin. (3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996. Categorica actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din	S-a luat act

	Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.	
22	I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional "etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt: a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei; b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia; c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate; d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii; e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate." Materialele aferente proiectului, se regăsesc pe pagina web oficială a autorului și portalul particip.gov.md, după cum urmează: tps://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-de-consultarepublica-pentru-proiectul-privind-prevenirea-geoblocarii-nejustificate/13199 Astfel, în procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile art.8 lit.a)-d) al Legii nr. 239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional.	
23	I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului Potrivit notei informative, proiectul are drept scop prevenirea geoblocării nejustificate și discriminate bazate, în mod direct sau indirect, pe cetățenia sau naționalitatea, domiciliul/reședința ori sediul clienților.	S-a luat act
24	I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect Implementarea prevederilor propuse, poate contribui la realizarea interesului public vizat de proiect, fapt care nu este detrimentul interesului public general (în sensul prevăzut de prevederile Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017), în condițiile respectării recomandărilor vizate de compartimentul III al prezentului raport de expertiză anticorupție.	S-a luat act
25	I.5. Justificarea soluțiilor proiectului I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.	S-a luat act

	În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota de fundamentare care cuprinde: a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ; b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ; c) obiectivele urmărite și soluțiile propuse; d) analiza impactului de reglementare; e) compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE; f) avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ; h) modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent; i) măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ." Nota informativă a proiectului a fost întocmită cu întrunirea exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.30 lit.a)-f) al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017.	
26	<i>1.5.2. Argumentarea economică-financiară.</i> Conform art.30 lit.d) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota de fundamentare trebuie să conțină „<i>d) analiza impactului de reglementare</i>". Nota informativă a proiectului a fost întocmită cu întrunirea exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.30 lit.a)-f) al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017.	S-a luat act
27	II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului <i>II.1. Limbajul proiectului</i> Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...] a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...] c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...] e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...] f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;	S-a luat act

	<i>g) se evită tautologiile juridice;</i> <i>h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]".</i> Textul proiectului este expus, în mare parte, într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarearegulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017. Totodată, analiza redacției propuse la art.6 alin.(2)-(3) al proiectului denotă utilizarea unei noțiuni ("asistență practică"), care atribuie caracter ambiguu normei și atribuțiilor exercitate în context de către entitatea publică/agentul public responsabil.	
28	II.2. Coerența legislativă a proiectului În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.	S-a luat act
29	II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect Prevederile proiectului vizează preponderent activitatea Inspectoratului ui de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor și Consiliului pentru egalitate. Analiza prevederilor propuse, denotă unele deficiențe ce pot condiționa disfuncționalitatea proceselor administrative gestionate și multiple riscuri aferente exercitării unor atribuții excesive de către entități sub aspectul reglementării modalității de depunere a plângerii. Aspectele date au fost analizate suplimentar în cadrul compartimentului III al prezentului raport de expertiză anticorupție, cu înaintarea recomandărilor de rigoare.	S-a luat act
30	II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.	S-a luat act
31	III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului Art.6 alin.(2)-(3) Articolul 6 Autorități competente (1) Consiliul pentru egalitate se desemnează ca autoritate competentă pentru implementarea prezentei legi în sensul atribuțiilor din Legea Nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității.	

Consiliul pentru egalitate examinează plângerile privind discriminarea în accesul la serviciile și bunurile disponibile publicului și furnizarea acestora, bazată pe cetățenia sau naționalitatea, domiciliul sau sediul clienților.

(2) Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția

Consumatorilor se desemnează ca autoritate competentă pentru a oferi consumatorilor asistență practică în caz de litigii cu comercianții care decurg din punerea în aplicare a prezentei legi.

(3) Autoritățile competente vor plasa pe paginile sale web oficiale informații relevante privind drepturile consumatorilor și clienților și modul în care pot depune plângeri.

Obiecții:

Prim-plan, se remarcă faptul că utilizarea noțiunii de "asistență practică" atribuie caracter ambiguu normei și atribuțiilor exercitate în context de către entitatea publică/agentul public responsabil, fapt care denotă neîntrunirea exigențelor de tehnică legislativă vizate de prevederile art.3 alin.(1) lit.d); art.54 alin.(1) lit.a) al Legii nr.100/2017 coroborat art.32 Cod administrativ.

La elaborarea proiectului de act normativ, autorul, *inter alia*, trebuie să asigure că reglementările aprobate de Executiv dispun de suficientă precizie, predictibilitate și coerență și oferă o anumită garanție contra exercitării arbitrare a prerogativelor puterii publice de către entitățile publice. Întrunirea exigențelor prenotate, restricționează posibilitățile agenților publici vizați de interpretarea extensivă a spectrului de atribuții exercitat și periclitatea integrității profesionale/instituționale. În contextul celor expuse supra, se evidențiază faptul că exercitarea prerogativelor de putere publică în scopul realizării unui interes public, impune necesitatea reglementării cu suficientă precizie a atribuțiilor exercitate de către agentul public.

Totodată, aprobarea redacției propusă a normei, poate obstrucționa investigarea acțiunilor exercitate către agentul public și atragerea la răspundere a acestuia pentru eventualele abuzuri săvârșite, or aparent norma admite arogarea și exercitarea de către acesta a unor atribuții excesive.

În context, se evidențiază formula de reglementare statuată de art.35 alin.(4) lit.y) al Legii privind protecția consumatorilor nr. 105-XV din 13 martie 2003, după cum urmează:

Articolul 35. Autoritățile administrației publice centrale cu atribuții în domeniul protecției consumatorilor [...]

(4) Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor are următoarele atribuții principale: [...]

y) acordă persoanelor fizice și juridice consultanță de specialitate în domeniul protecției consumatorilor;

Subsecvent, se accentuează faptul că modalitatea de depunere a plângerii la Consiliu este reglementată potrivit art.13 al Legii nr.121 din 25 mai 2012 cu privire la asigurarea egalității, după cum urmează:

Articolul 13. Modalitatea de depunere a plângerii la Consiliu

(1) Procedura de constatare a existenței sau inexistenței faptei de discriminare se inițiază de membrii

Consiliului din oficiu sau la cererea victimei, inclusiv la cererea sindicatelor, asociațiilor obștești, precum și a altor persoane care au un interes legitim în combaterea discriminării și care reprezintă o persoană, un grup de persoane sau o comunitate împotriva căreia se presupune că a fost comisă fapta discriminatorie.

(2) Plângerea depusă la Consiliu trebuie să conțină o descriere a încălcării dreptului persoanei, date privind momentul în care a avut loc această încălcare, faptele și eventualele dovezi care permit stabilirea prezumției existenței unei fapte de discriminare, numele și adresa persoanei care o depune, precum și datele care permit identificarea persoanei despre care se presupune că a comis fapta discriminatorie.

(3) Plângerea poate fi depusă la Consiliu în termen de un an de la data săvârșirii faptei discriminatorii sau de la data la care s-a aflat sau trebuia să se cunoască despre săvârșirea ei. În cazul unei fapte de discriminare continuă sau prelungită, termenul curge de la data săvârșirii ultimei acțiuni sau inacțiuni.

(4) Depunerea plângerii la Consiliu nu constituie o procedură prealabilă obligatorie pentru adresarea în instanța de judecată. Examinarea concomitentă de către Consiliu și instanța de judecată a unui litigiu între aceleași părți, cu privire la același obiect și având aceleași temeiuri are drept efect încetarea procedurii de examinare a plângerii de către Consiliu.

În contextul prevederilor citate supra, utilizarea în proiect a expresiei "și modul în care pot depune plângeri" nu este justificată și poate condiționa exercitarea unor atribuții excesive (de reglementare) și apariția altor elemente cu

	risc puternic de coruptibilitate: lărgirea atribuțiilor discreționare, stabilirea aleatorie a termenelor pentru prestarea serviciilor, cerințe exagerate pentru realizarea unor drepturi, etc. Condescendent, începând cu 1 aprilie 2019 a intrat în vigoare Codul administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018 care stabilește cadrul juridic de reglementare a raporturilor administrative la desfășurarea activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia.	
32	Recomandări: Reconsiderarea noțiunii de "<i>asistență practică</i>" și expresiei "<i>și modul în care pot depune plângeri</i>". Factori de risc: ● Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive ● Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive ● Atribuții extensive de reglementare ● Norme de blanchetă defectuoase ● Lipsa/insuficiența mecanismelor de supraveghere și control (ierarhic, intern, public) Riscuri de corupție: ● Generale ● Încurajarea sau facilitarea actelor de: - trafic de influență - abuz de serviciu - depășire a atribuțiilor de serviciu - îmbogățire ilicită - influențare necorespunzătoare - nerespectare a regimului cadourilor ● Legalizarea actelor de: - abuz de serviciu - depășire a atribuțiilor de serviciu - conflict de interese și/sau favoritism	Se acceptă Norme ajustate
33	IV. Concluzia expertizei Potrivit notei informative, proiectul are drept scop prevenirea geoblocării nejustificate și discriminate bazate, în mod direct sau indirect, pe cetățenia sau naționalitatea, domiciliul/reședința ori sediul clienților. Autorul a prezentat <i>Sinteza</i> avizelor parvenite în cadrul procesului de consultare publică a proiectului de către autoritățile responsabile de implementarea prevederilor conținute în proiect/instituțiilor interesate, fapt ce denotă aspectul <i>definitivat</i> al acestuia și întrunirea	Se acceptă Norme ajustate

		condițiilor stabilite de prevederile art.36 al Legii nr.100/2017, coroborat art.28 al Legii nr.82/2017 - pentru efectuarea expertizei anticorupție. În procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile art.8 lit.a)-d) al Legii nr. 239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional. Nota informativă a proiectului a fost întocmită cu înținirea exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.30 lit.a)-f) al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017. Analiza prevederilor propuse, denotă unele deficiențe ce pot condiționa disfuncționalitatea proceselor administrative gestionate și multiple riscuri aferente exercitării unor atribuții excesive de către entități sub aspectul reglementării modalității de depunere a <i>plângerii</i>. Implementarea prevederilor propuse, poate contribui la realizarea interesului public vizat de proiect, fapt care nu este detrimentul interesului public general (în sensul prevăzut de prevederile Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017), în condițiile respectării recomandărilor vizate de compartimentul III al prezentului raport de expertiză anticorupție.	
CAL Aviz nr.31/02-126-11054 din 03.10.2024	34	Prin prezenta, Centrul de armonizare a legislației prezintă Declarația de compatibilitate întocmită în baza expertizei proiectului de lege privind prevenirea geoblocării nejustificate, inclus acțiunea 6 din Capitolul 10. „Societatea informațională și mass-media” a Planului național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pe anii 2024 - 2027, aprobat prin HG nr. 829/2023.	S-a luat act
	35	DECLARAȚIE DE COMPATIBILITATE Prezenta Declarație de compatibilitate a fost întocmită de Centrul de armonizare a legislației în baza Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, a HG nr. 657/2009 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea, structurii și efectivului-limită ale Cămarilor de Stat și a HG nr. 1171/2018 cu privire la aprobarea Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene. Proiectul de lege privind prevenirea geoblocării nejustificate transpune parțial Regulamentul (UE) 2018/302 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 februarie 2018 privind	S-a luat act

	prevenirea geoblocării nejustificate și a altor forme de discriminare bazate pe cetățenia sau naționalitatea, domiciliul sau sediul clienților pe piața internă și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 2006/2004 și (UE) 2017/2394, precum și a Directivei 2009/22/CE (Text cu relevanță pentru SEE), publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 60 din 02 martie 2018, CELEX: 32018R0302. I. Obiectul proiectului Proiectul național are ca scop transpunerea la nivel național a Regulamentului (UE) 2018/302, în vederea creării cadrului normativ național care va reglementa interzicerea discriminării nejustificate a clienților care cumpără bunuri și servicii furnizate online. Astfel, proiectul național va preveni geoblocările nejustificate și discriminările bazate, în mod direct sau indirect, pe cetățenie sau naționalitate, domiciliul/reședință ori sediul clienților, precum și precizările referitoare la domeniile care nu sunt incidente. De asemenea, acesta va stabili derogările pentru comercianți în cazul în care acestea sunt justificate în mod direct prin criterii obiective reieșind din specificul afacerii.	
36	II. Evaluarea din perspectiva compatibilității cu Dreptul UE Din punct de vedere al dreptului UE, prin prisma obiectului de reglementare, prezentul demers normativ se circumscrie reglementărilor statuate la nivelul UE, subsumate Politicii europene în domeniul prevenirii practicilor comerciale și tarifelor neloiale (Capitolul 10 „Societatea informațională și mass-media”). Astfel, din perspectiva proiectului examinat, la nivelul legislației europene derivate, prezintă relevanță directă dispozițiile Regulamentului (UE) 2018/302 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 februarie 2018 privind prevenirea geoblocării nejustificate și a altor forme de discriminare bazate pe cetățenia sau naționalitatea, domiciliul sau sediul clienților pe piața internă și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 2006/2004 și (UE) 2017/2394, precum și a Directivei 2009/22/CE (Text cu relevanță pentru SEE). Evidențiem că, Regulamentul (UE) 2018/302 nu a constituit anterior obiect al transpunerii în legislația națională, fiind exercițiul primar promovat în sensul dat. Transpunerea și implementarea Regulamentului (UE) 2018/302 este importantă în contextul	S-a luat act

	realizării obligațiilor Republicii Moldova ce rezultă din prevederile Acordului de asociere între Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de o parte, și Republica Moldova, pe de altă parte (Anexa XXVIII-B Norme aplicabile serviciilor de telecomunicații). Regulamentul (UE) 2018/302 are drept obiectiv principal de a contribui la buna funcționare a pieței interne a UE, prevenind geoblocarea nejustificată și alte forme de discriminare bazate, direct sau indirect, pe cetățenia sau naționalitatea, domiciliul sau locația clienților, în tranzacțiile online și offline din cadrul UE, fără a obliga comercianții să livreze bunuri la nivel transfrontalier (dacă acest serviciu nu este furnizat deja de către comerciant) sau să armonizeze prețurile. Totodată, regulamentul interzice discriminarea între clienții UE în ceea ce privește accesul la bunuri și servicii pe baza cetățeniei sau naționalității, a domiciliului sau a sediului acestora, în cazul în care clientul acceptă condițiile aplicate în plan național (adică dreptul de a face cumpărături ca și localnicii).	
37	a) <i>Analiza comparativă a transpunerii dispozițiilor Regulamentului (UE) 2018/302</i> În ceea ce privește transpunerea Regulamentului (UE) 2018/302, menționăm cu titlu general că, proiectul național asigură transpunerea parțială a actului UE, creând cadrul juridic național care va reglementa interzicerea discriminării nejustificate a clienților care cumpără bunuri și servicii furnizate online. Astfel, proiectul național, la art. 1, stabilește obiectul și domeniul de aplicare în vederea prevenirii discriminării bazate în mod direct sau indirect, pe cetățenia sau naționalitatea, domiciliul/reședința ori sediul clienților, astfel cum prevede art. 1 din Regulamentul (UE) 2018/302. În conformitate cu art. 2 (1), (12) - (18) din Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/302, proiectul național la art. 2, definește o serie de noțiuni relevante domeniului: „servicii prestate pe cale electronică”, „consumator”, „client”, „condiții generale de acces”, „bunuri”, „interfață online”, „serviciu”, „comerciant”. De asemenea, proiectul național, la art. 3, asigură implementarea dispozițiilor art. 3 din actul UE, stabilind obligațiile comerciantului de a nu bloca sau limita, prin utilizarea de măsuri tehnologice sau în alte moduri, accesul clientului	S-a luat act

	la interfața online a comerciantului din motive legate de cetățenia sau naționalitatea clientului sau de domiciliul ori sediul acestuia. Art. 4 din proiectul legii stabilește condițiile de acces la bunuri și servicii similar dispozițiilor stabilite în art. 4 al actului UE. De asemenea, proiectul național, la art. 5, asigură implementarea dispozițiilor 5 (1) prima frază și (2) din actul UE în ceea ce privește nediscriminarea din motive legate de plată prin intermediul unor tranzacții electronice prin transfer de credit, debitare directă sau pe bază de card în cadrul aceleiași mărci. În conformitate cu art. 8 din Regulamentul (UE) 2018/302, art. 6 din proiectul național, desemnează Consiliul pentru egalitate și Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor ca autorități responsabile să ofere consumatorilor asistență practică în caz de litigii cu comercianții care decurg din punerea în aplicare a legii.	
38	b) <i>Obiecții privind compatibilitatea actului național cu prevederile Regulamentului (UE) 2018/302</i> Analizând proiectul prin prisma Regulamentului (UE) 2018/302, constatăm că, acesta nu a asigurat transpunerea unor norme UE obligatorii, iar Tabelul de concordanță nu conține informații referitoare la motivele netranspunerii sau privind planificarea transpunerii de viitor a acestora, inclusiv, condiționarea implementării acestora de momentul aderării la UE. Astfel, aceste prevederi UE se referă la: - Art. 2 (2) - (11) din actul UE în ceea ce privește definițiile: „comision interbancar”, „instrument de plată pe bază de card”, „marcă de plată”, „operațiune de plată”, „servicii de plată”, „prestator de servicii de plată”, „cont de plăți”, „instrument de plată”, „debitare directă” precum și „transfer-credit”; - Art. 5 (1) (a), (b) și (c) din actul UE, care se referă la cazurile în care operațiunile de plată pot avea condiții diferite pentru tranzacții; - Art. 5 (3) din Regulamentul (UE) 2018/302, care stabilește dreptul comercianților de a solicita comisioane pentru utilizarea unei plăți pe bază de card pentru care comisioanele interbancare nu sunt reglementate prin norme	Se acceptă parțial Proiectul a fost completat cu noțiunile tangențiale acestui articol, și anume: „operațiune de plată” și „instrument de plată”. Transpunerea acquis-ului pe segmentul serviciilor de plată ține de competența Băncii Naționale a Moldovei, în calitate de autoritate de reglementare și supraveghere a instrumentelor de plată și a activității de prestare a serviciilor de plată. Totodată, odată cu semnarea de către Republica Moldova a cererii de aderare la Zona Unică de Plăți în Euro (SEPA) și armonizarea treptată a legislației referitoare la serviciile de plată la acquis-ul UE va duce ulterior la o sinergie cu normele Regulamentului.

	UE privind comisioanele pentru plățile cu cardul.	Totodată, art.50 alin. (4) din Legea nr.114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică prevede că: prestatorul de servicii de plată nu poate împiedica beneficiarul plății să ofere reduceri plătitorului pentru utilizarea unui instrument de plată sau a unui serviciu de plată și nu poate împiedica beneficiarul plății să orienteze plătitorul în alt mod spre utilizarea unui anumit instrument de plată. Beneficiarul plății nu are dreptul să solicite de la plătitor comision pentru utilizarea unui instrument de plată sau serviciu de plată.
39	Cu referire la art. 1, alin. (2) din proiectul național care statuează că prezenta lege nu se aplică activităților exceptate expres de la aplicabilitatea acquis-ului UE privind serviciile în cadrul pieței interne, constatăm o transpunere necorespunzătoare a art. 1 (3) din Regulamentul UE care stabilește că acesta nu se aplică activităților menționate la articolul 2 alineatul (2) din Directiva 2006/123/CE. Menționăm că, art. 2 (2) din Directiva 2006/123 a fost transpus prin art. 2, alin. (2) din proiectul Legii privind libertatea de stabilire a prestatorilor de servicii și libertatea de a furniza servicii, aflat la o etapă avansată de promovare. În context, trimiterea se va opera expres la normele Legii privind libertatea de stabilire a prestatorilor de servicii și libertatea de a furniza servicii, fie conținutul art. 2 (2) din Directiva 2006/123 va fi preluat ca excepții de neaplicabilitate în prezentul proiect.	Se acceptă Text ajustat
40	<i>c) Prevederi ale Regulamentului (UE) 2019/1157 non-aplicabile</i> Dispozițiile art. 4 (4), art. 6, art. 9 - 11 nu pot constitui obiect al transpunerii, întrucât stabilesc obligații specifice pe seama statelor membre UE, cât și obligații pe seama instituțiilor UE, ce nu pot fi implementate de către Republica Moldova până la aderarea UE.	S-a luat act
41	<i>IV. Concluzii</i> <i>Ca urmare a expertizei de compatibilitate realizate, proiectul național va fi revizuit potrivit observațiilor expuse mai sus.</i>	Se acceptă parțial Text ajustat

		<i>Facem mențiunea că analiza Centrului de armonizare a legislației nu are în vedere elementele de oportunitate ale soluțiilor juridice incluse în proiectul de act normativ, ci se referă strict la conformitatea acestora cu Dreptul UE aplicabil și obligațiile juridice asumate în lumina Acordului de Asociere RM – UE.</i>	
GL Comisia de stat AIR Aviz nr.38-78-11681 din 21.10.24	42	Prezentul aviz este emis în temeiul art.32 alin.(22) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, în conformitate cu prevederile Legii nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, art.3 alin.(2), art.271, anexa nr.1 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, Hotărârii Guvernului nr.1429/2008 privind revizuirea și optimizarea cadrului normativ de reglementare a activității de întreprinzător și Hotărârii Guvernului nr.574/2024 cu privire la aprobarea Metodologiei de analiză a impactului de reglementare. Evaluarea proiectului de act normativ Concluzia: Proiectul nu conține prevederi vădit contradictorii cu principiile de reglementare a activității de întreprinzător Comentarii, recomandări: Chiar dacă oportunitatea aprobării unui astfel de proiect se bazează pe raționamentul exercițiului de armonizare și transpunere a legislației UE, totuși nota de fundamentare mai necesită să argumenteze cât de mult obligația în cauză se racordează cu principiul proporționalității intervenției, în circumstanțele economice și geopolitice ale Moldovei din prezent. În ultima variantă, propusă spre examinare Grupului de lucru, s-a majorat termenul intrării în vigoare de la un an la doi ani. Însă nota nu reflectă care este raționamentul acestui termen. Alternativ, nu este clar de ce nu poate fi un termen și mai mare sau poate ar fi cazul ca intrarea în vigoare a proiectului propus să aibă loc la data la care Moldova va fi membru UE și va avea dezvoltate toate instrumentele necesare (financiare/de plată, informaționale, instituționale etc.) pentru ca agentul economic să poată asigura pentru toți consumatorii un tratament și deservire în mod egal, indiferent de locul aflării acestora.	S-a luat act Potrivit dispozițiilor Acordului de Asociere dintre Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de o parte, și Republica Moldova, pe de altă parte, Republica

		Moldova își asumă angajamentul să apropie treptat legislația sa de legislația UE și instrumente internaționale, în termenele prevăzute de Acord . Prin urmare, conform calendarului Anexei XXVIII-B <i>Norme aplicabile serviciilor de telecomunicații</i>, dispozițiile Regulamentului (UE) 2018/302 trebuie să fie puse în aplicare în termen de 2 ani de la data intrării în vigoare a prezentei decizii. În ceea ce privește termenul de intrare în vigoare de 24 de luni, acesta conform recomandărilor CAL, se consideră a fi unul optimal, pentru a „pregăti terenul” și capacitățile necesare atât pentru autoritățile de stat cât și pentru mediul de afaceri.
43	Evaluarea notei de fundamentare (analizei impactului de reglementare) Concluzia: Nota de fundamentare conține suficiente informații pentru a stabili de principiu oportunitatea intervenției propuse, cu toate că nu conține toată informația și analiza necesară, astfel corespunde parțial cu cerințele metodologice prevăzute de Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative. Comentarii, recomandări: Analiza expune cu suficiente amănunte raționamentul intervenției la nivel UE și vine cu un șir de date care susțin și argumentează necesitatea și raționalitatea intervenției. În raport cu piața locală (comercianții stabiliți în Moldova) au fost incluse unele completări însă fără detalii, doar unele concluzii de ordin general, cel puțin fără a identifica companiile cu care s-a consultat.	S-a luat act Nota de Fundamentare completată conform recomandărilor

		Reiterăm că este important de a identifica dacă comercianții autohtoni aplică în prezent practici de geoblocare și care este cauza geoblocării (dacă sunt regiuni/state pentru care operarea vânzărilor este prea scumpă sau prea riscantă), inclusiv dacă aceste practici se referă la statele membre UE sau la alte state. În notă se indică că „există probabilitatea ca comercianții să fie nevoiți să își ajusteze interfețele pentru a le face compatibile cerințelor de interzicere a discriminării”, astfel este necesar de prezentat unele estimări în acest sens, pentru a putea clarifica magnitudinea costurilor potențiale. În partea consultărilor, nota reflectă preponderent consultări preliminare cu unele autorități publice, deși, în cazul dat sunt strict necesare și consultările cu agenții economici (comercianți). Se indică într-o frază generală doar că au fost derulate consultări cu mediul de afaceri, însă conform cerințelor metodologice este necesar de indicat expres cu cine s-a consultat și care este poziția persoanelor consultate.	
--	--	--	--

Secretar de Stat

Cătălina PLINSCHI